

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА АГЕНЦІЯ З ІНВЕСТИЦІЙ ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМИ ПРОЕКТА-
МИ УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ПЕДІАТРІЇ, АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ НАМН УКРАЇНИ»
АСОЦІАЦІЯ НЕОНАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

Виїзна нарада Асоціації неонатологів України з перегляду клінічних протоколів
по наданню медичної допомоги новонародженим
м.Сазополь (Болгарія) 24-31 травня 2013р.

Президентом України Віктором Федоровичем Януковичем на Саміті ООН у 2010 року були озвучені головні цілі розвитку тисячоліття, які полягають в поліпшенні здоров'я матерів та зменшенні дитячої смертності, а саме зниження за період з 1990 по 2015 р. на $\frac{2}{3}$ смертності дітей віком до 5 років, на $\frac{3}{4}$ - материнської смертності.

З метою реалізації поставлених завдань в Україні під керівництвом заступника глави Адміністрації Президента України Ірини Акімової та Міністерства Охорони Здоров'я була розпочата робота Національного проекту «Нове життя. Нова якість охорони материнства та дитинства», завданням якого є забезпечення населення доступною висококваліфікованою та спеціалізованою медичною допомогою, комфортними умовами народження та виходжування дітей шляхом створення мережі регіональних перинатальних центрів. Проведення реформування галузі охорони здоров'я в Україні та зокрема регіоналізація перинатальної допомоги потребує відповідного рівня організації перинатальної допомоги вагітним, роділлям, породіллям та новонародженим з урахуванням материнського фетального та неонатального ризику, що забезпечить своєчасність, доступність, ефективність та безпеку медичної допомоги при раціональній витраті ресурсів.

«2013 рік по впровадженню Національного проекту «Нове життя» визначений як рік якості надання медичної допомоги жінкам та дітям. Упровадження моделі оптимальної медичної допомоги вагітній, породіллі, новонародженим є пріоритетним завданням Міністерства охорони здоров'я України», - зазначив у своєму виступі Перший заступник Міністра охорони здоров'я України Олександр Качур. Завдяки консолідації зусиль влади, медичної спільноти та залученню громадськості згідно поставленим Президентом завдань з початком реалізації Проекту в Україні вже відкрито 11 високотехнологічних перинатальних центрів із запланованих 27 на найближчі чотири роки.

Перинатальний центр (ПЦ) – це не лише нова

родопомічна установа і обладнання. Для ефективного функціонування Центру повинні бути підготовлені висококваліфіковані кадри, готові впроваджувати сучасні новітні медичні технології. Робота в ПЦ, особливо у відділеннях інтенсивної терапії новонароджених, висуває особливі вимоги до фахових та психологічних характеристик лікаря. Це й знання та вміння лікувати маленьких пацієнтів з патологією різних органів і систем, можливість працювати на сучасній лікувально-діагностичній апаратурі, швидко реагувати на дестабілізацію стану дитини, яка знаходиться у критичному стані, безперервно оволодівати новими технологіями та методами лікування

Важливу роль відіграє система стандартизації медичної допомоги новонародженим, метою якої є розробка медико-технологічних документів, які допомагають лікарю ефективно діяти у будь-яких клінічних ситуаціях, уникаючи неефективних та помилкових втручань. Сучасний розвиток медицини передбачає постійне удосконалення заходів щодо діагностики, лікування та профілактики захворювань з урахуванням вимог доказової медицини. Доказова медицина (evidence-based medicine) виникла на початку 90-х років ХХ століття як новий перспективний напрямок забезпечення здоров'я людини шляхом підвищення ефективності цілеспрямованого обстеження, лікування з доведеним клінічним результатом та обмеженням рутинного призначення медичних втручань та медикаментів.

Сучасні реалії неонатологічної допомоги в Україні потребують подальшого удосконалення медичної допомоги новонародженим шляхом розробки нових та перегляду існуючих клінічних протоколів, які б за своєю формою, структурою та методичним підходам відповідали вимогам світових стандартів доказової медицини та були створені згідно діючого Наказу МОЗ України № 795/75 від 03.11.2009 р. «Про затвердження Уніфікованої методики з розробки клінічних настанов, медичних стандартів, уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги, локальних протоколів медичної допомоги

(клінічних маршрутів пацієнтів) на засадах доказової медицини».

24-31 травня 2013 року Національна Академія медичних наук України, Міністерство охорони здоров'я України, Державна агенція з інвестицій та управління національними проектами України, ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України», Асоціація неонатологів України провели першу виїздную нараду з перегляду клінічних протоколів по наданню медичної допомоги новонародженим.

У нараді прийняли участь: Президент Асоціації неонатологів України, завідувач відділом неонатології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України», професор Знаменська Т.К.; головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «неонатологія», завідувач кафедри неонатології НМАПО ім. П.Л. Шупика, професор Шунько Є.Є.; представник Національного Проекту «Нове життя. Нова якість охорони материнства та дитинства» Труш О.А.; головний неонатолог Вірменії, завідувач Департаментом неонатології факультету післядипломного і безперервного навчання Вірменського державного медичного Університету, експерт ВООЗ Мазманян П.А.; головний лікар Науково-дослідного центру охорони здоров'я матері та дитини МЗ Вірменії Барсеґян С.П., заступник менеджера з впровадження Україно-Німецької програми в межах Національного Проекту «Нове життя. Нова якість охорони материнства та дитинства» Матвієнко І.М.; фахівці неонатологи кафедр ВДНЗ МОЗ України, спеціалісти галузі: професор Добрянський Д.О., професор Клименко Т.М., професор Годованець Ю.Д., професор Павлишин Г.А., професор Похилько В.І., професор Ковальова О.М., професор Безкаравайний Б.О., професор Мавропуло Т.К., д.м.н. Куріліна Т.В., д.м.н. Шевченко Л.І., д.м.н. Рига О.О., к.м.н. Редько І.І., к.м.н. Костюк О.О., а також, представники практичної охорони здоров'я - завідувачі неонатальними відділеннями та відділеннями інтенсивної терапії новонароджених родопомічних та лікувальних закладів України: Килимник Т.М, Орлова Т.О., Журавель І.О., Агафонова Л.В., Хілобок-Яковенко О.В., Тишкевич В.М., Корнійчук О.В., Починок Т.В., Лошак О.О.

У ході роботи наради було проведено:

1. Перегляд існуючих клінічних протоколів: «Клінічний протокол надання неонатологічної допомоги дітям», «Жовтениця новонароджених», «Протокол надання допомоги новонародженій дитині з дихальними розладами», «Протокол медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною».

2. Обговорення нових клінічних протоколів «Початкова стабілізація стану новонароджених, реанімація новонароджених та постреанімаційна допомога», «Транспортування новонароджених», проектів нових клінічних протоколів «Ентеральне харчування недоношених немовлят з масою тіла <1500 г/або терміном гестації <32 тижня», «Профілактика RS вірусної інфекції у недоношених новонароджених», «Неонатальні бактеріальні інфекції. Неонатальний сепсис».

3. Прийняття рішення щодо необхідності створення нових клінічних протоколів: «Цитомегаловісна інфекція у новонароджених», «Герпетична інфекція у новонароджених», «Краснушна інфекція у новонароджених», «Некротичний ентероколіт новонароджених», «Неонатальний холестааз», «Парентеральне харчування новонароджених», «Бронхолегенева дисплазія», «Вроджені вади розвитку у новонароджених», «Безпека пацієнта», «Катамнестичне спостереження за дітьми, які народились хворими або з дуже малою масою тіла при народженні, протягом перших двох років життя». Ініціювати створення протоколів з переливання крові, її компонентів новонародженим при різних патологічних станах.

Учасниками наради були обговорені та прийняті рішення про:

- Склад та режим роботи груп по створенню та перегляду клінічних протоколів медичної допомоги новонародженим та дітям раннього віку. Визначені координатори та відповідальні за окремі розділи. Означений режим роботи груп: засідання робочих груп - 1 раз на квартал, розширене засідання груп - 1 раз на півріччя з попередньою розсилкою матеріалів для обговорення.

- Необхідність включення до складу робочих груп фахівців інших спеціальностей: акушерів-гінекологів, педіатрів, дитячих анестезіологів.

логів, дитячих хірургів, дитячих інфекціоністів, дитячих неврологів, дитячих офтальмологів, дитячих отоларингологів, лікарів загальної практики-сімейної медицини, патологоанатомів, медичних психологів, а також юристів. Забезпечення інтеграції роботи фахівців мультидисциплінарних групи.

- Ініціювання через голів осередків на місцях широкого обговорення проектів протоколів із залученням наявних електронних ресурсів.

- Продовження роботи над основними підходами та дискусійними питаннями, які виникли при обговоренні протоколів, а саме:

- При роботі над проектами протоколів приділяти увагу матеріально-технічним ресурсам, які будуть задіяні при наданні допомоги певній категорії дітей та при визначеній нозології, їх відповідності європейському рівню стандартів, уніфікації медичної документації.

- Визначити необхідний уніфікований табель оснащення та медикаментів для забезпечення ефективної та безпечної допомоги новонародженим для всіх рівнів, обговорити та визначити шляхи забезпечення витратними матеріалами, інженерною та метрологічною підтримкою.

- Здійснювати контроль за виконанням положень протоколів з метою виключення лобювання інтересів фірм.

Вирішити питання про:

- Необхідність організації психологічного супроводу лікарів відділень неонатологічного профілю.

- Визначення алгоритму медико-психологічного супроводу батьків хворої дитини з навчанням психологічним основам спілкування штатів неонатальних відділень. Включити до розгляду питання етики та деонтології взаємовідносин між батьками

дітей та медичним персоналом всіх установ, залучених до надання медичної допомоги.

- Враховуючи включення до протоколів найсучасніших технологій та даних доказової медицини, ініціювати використання затверджених протоколів у системі освіти медичних фахівців різних кваліфікаційних рівнів, студентів, лікарів-інтернів.

- Створення у рамках сайту Асоціації неонатологів України ресурсу з дистанційного навчання, метою якого є ознайомлення практичних лікарів з новітніми даними, які лягли в основу створюваних клінічних протоколів.

Для забезпечення зворотного зв'язку з практикуючими фахівцями, на інтернет-сайті Асоціації неонатологів України було організовано обговорення представлених питань в режимі реального часу, на якому члени робочої групи відповідали на запитання, давали коментарі й збирали пропозиції щодо удосконалення діючих нормативних документів. Всі члени Асоціації мали змогу щодня ознайомитися з доповідями провідних фахівців, проектами документів, прийнятих до розгляду та внести свої питання та пропозиції до порядку денного на наступний робочий день. По закінченню конференції, на сайті Асоціації було продовжено громадське обговорення внесених пропозицій та змін і продовжено роботу «гарячої лінії» з членами робочої групи.

Прийнято рішення опублікувати в електронній бібліотеці Асоціації у відкритому доступі документацію, прийняту під час роботи виїзної наради. Центром дистанційної освіти Асоціації в даний час розробляється навчальний курс для ознайомлення практикуючих фахівців з внесеними змінами в спеціалізовані нормативні документи.

*Завідувач кафедри педіатрії №1
з пропедевтикою, неонатологією
та дитячими інфекційними хворобами ВДНЗУ
«Українська медична стоматологічна академія»,
член робочої групи Асоціації неонатологів України д.м.н.,
професор Похилько В.І.*